Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

MRL kolme muutosta

HE 121/2021

Eduskunnan ympäristövaliokunta
28.9.2021 kello 10
Pekka Virkamäki
Lainsäädäntöneuvos, ympäristöministeriö

YVA –menettelyn piiriin kuuluvat rakennukset

- **YVA**. Euroopan komission SEUT 258 artiklan nojalla osoittanut 2019 virallisen huomautuksen YVA –direktiivin täytäntöönpanosta.
  - Suomi luvannut hoitaa asian 2021 loppuun mennessä. YVA kokonaisuudesta annettu huhtikuussa erillinen hallituksen esitys HE 50/2021vp
  - Tällä muutoksella täydennetään menettelyjä rakennuslupien osalta koskien rakennuksia, joille on tehty YVA-lain mukainen arviointimenettely
  - Rakennusluvan kuulemis-, lausunto- ja valitusoikeutta laajennetaan rekisteröidyille yhteisöille, joiden toimialaan kuuluu ympäristön-, terveyden- ja luonnonsuojelun edistäminen
- Lisäksi säädetään menettelyistä valtakunnan rajat ylittävissä YVA-hankkeissa vastaamaan muutettua YVA lainsäädäntöä (HE 50/2021vp)

Uudelleen laaditun uusiutuvan energian direktiivi REDII

- Kansallinen toimeenpano
- uusiutuvan energian käytölle uudisrakennuksissa ja laajoissa peruskorjauksissa asetettava minimitaso

- **RED II.** Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä-artikla 15.4 (Toimenpiteet, joilla lisätään kaiken tyyppisen uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuutta rakennusalalla. Voimaan 30.6.2021 mennessä. Komission huomautus täytäntöönpanosta 2020.)
  - Koskee uudisrakennuksia ja laajoja peruskorjauksia (korjausaste yli 25 %)
  - Laskennallisen uusiutuvien energialähteiden osuuden oltava vähintään 38 % rakennuksen ostoenergiasta (sähkö ja lämpö).
  - Tilastokeskuksen vuoden 2019 osalta julkaisemien tietojen mukaan uusiutuvan osuus oli sähkössä 47 prosenttia ja kaukolämmössä 40 prosenttia. Paikallisen kaukolämpöyhtiön energialähteellä ei ole merkitystä.
  - Selvitys esitetään energialaskelman osana.
  - Tarkoituksena ohjata rakennusluvan hakijoita energialähteiden valinnassa.
  - Sulkee käytännössä pois fossiliset ja öljyn pääasiallisena lämmönlähteenä. Merkitys vähäinen. Nykyisin vaikutus olisi 100-200 hanketta vuosittain. Perälauta

TUOTEYHTEYSPISTE JA MARKKINAVALVONNAN TEHOSTAMINEN

- Komission huomautuksen johdosta on työ- ja elinkeinoministeriön esityksestä budjettilakina hyväksytty laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta (993/2020). Lailla TUKESin yhteyteen perustettiin itsenäinen yksikkö hoitamaan tehtävää vuoden 2021 alusta lukien. Yksikön perustaminen on vielä kesken.
  - Rakennustuoteyhteyspisteet tarjoavat tietoa kansallisista säännöksistä, joilla pyritään täyttämään rakennuskohteen perusvaatimukset ja joita sen alueella sovelletaan kunkin rakennustuotteen aiottuun käyttötarkoitukseen. Tieto on tärkeä, sillä sitä tarvitaan CE-merkinnän edellytyksenä olevan suoritustasoilmoituksen laatimista varten. Toisaalta rakennustuoteyhteyspisteeltä tiedustellaan säännönmukaisesti rakennustuoteasetukseen liittyvistä vaatimuksista esimerkiksi asiakirjoihin liittyviä kielivaatimuksia
- Tehtävää on hoidettu YM:ssä ja panos noin yksi työkuukausi. TUKESille siirretään YM:n TAsta 20 000 €/vuosi. Komission aikatauluvaade on hoidettu lailla 993/2020
- Turvallisuus- ja kemikaaliviraston markkinavalvontatoimintaa koskeva pykälä muutettaisiin vastaamaan markkinavalvontalaissa ja markkinavalvonta-asetuksessa säädettyä eli vastaamaan muiden tuotteiden osalta jo toteutettua.

Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry. Kirjelmä-valitusoikeuden täytäntöönpano

- Tuulivoimalat rakennetaan yleisesti kaavoitettuihin tuulivoimapuistoihin.
- Direktiivin vaatimusten mukaisesti lakiehdotuksen 192 §:n 5-kohdan valitusoikeus on laajennettu toimialueellaan sellaiselle rekisteröidylle yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakennuslupa koskee rakennusta, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.
- YVA-kaava-alueiden voimaloiden rakennuslupapäätöksiin on liitettävä laajempi oikaisuvaatimus- tai valitusosoitus.
- YVA-menettelyä voidaan edellyttää joko automaattisesti YVA-lain liitteessä 1 olevan hankeluettelon perusteella taikka YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaisella ELY-keskuksen yksittäistapauspäätöksellä.
- Valitusperusteen tulee liittyä yhteisön toimialaan sekä rakennuksen suhteeseen YVA–menettelyssä esitettyyn.
- Koska yhteisöjen tarkoitus on rajoitettu ja rakennuksen laatu on rajattu, niin valitusperusteiden perusteella oikaisuvaatimuksen ja valituksen ennakkokysymyksenä tarkastellaan onko valitusoikeutta olemassa.
- Rakennuslupahakemus ja –päätös koskee rakennusta. Hakemuksella voidaan hakea lupaa usealle rakennukselle, jolloin niitä tarkastellaan tässä yhteydessä yhdessä.
- Valitusperusteet voivat kohdistua esimerkiksi siihen, että rakennus ei ole YVA-menettelyssä esitetyn mukainen.
- Hän ei laajenneta valitusperusteita nykyisistä.